

گزینه ۱

۱

حرکت کندشونده است

نمودار مکان - زمان سهمی است، پس شتاب حرکت ثابت است و معادله مکان - زمان $x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0$ و معادله سرعت - زمان $v = at + v_0$ است.

$$(t = 0 : x = 250m) \Rightarrow x_0 = 250m$$

$$(t = 25s : x = 0) \Rightarrow \frac{1}{2}a \times 25^2 + 25v_0 + 250 = 0 \Rightarrow \frac{25}{2}a + v_0 = -10$$

محور تقارن سهمی
 $(t = 20s : x = 250m)$ از رأس آن می‌گذرد $\Rightarrow v(10) = 0 \Rightarrow 10a + v_0 = 0$

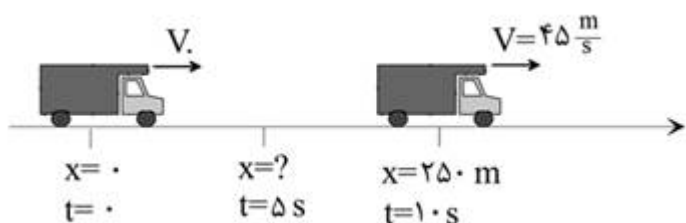
$$= 0$$

$$\Rightarrow \frac{5}{2}a = -10 \Rightarrow a = -4 \text{ m/s}^2 \Rightarrow v_0 = +40 \text{ m/s}$$

$$v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x \Rightarrow 0 - 40^2 = 2 \times (-4) \times (x - 250) \Rightarrow x - 250 = \frac{40 \times 40}{2 \times 4} = 200 \Rightarrow x = 450m$$

گزینه ۳

۲

$$\Delta x = \frac{v_1 + v_2}{2} \cdot \Delta t \Rightarrow 250 = \frac{v_0 + 45}{2} \times 10 \Rightarrow v_0 = 5 \text{ m/s}$$

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{45 - 5}{10} = 4 \text{ m/s}^2$$

$$\Delta x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t = \frac{1}{2} \times 4 \times 5^2 + 5 \times 5 = 75m$$

گزینه ۲

۳

- شتاب حرکت همواره مثبت است، یعنی سرعت آن پیوسته زیاد می‌شود (نمودار $v - t$ صعودی است) و چون سرعت اولیه صفر بوده است اندازه سرعت هم پیوسته زیاد می‌شود (حرکت تندشونده است).
 - جهت سرعت و شتاب ثابت است. (علامت a و v همواره مثبت است).
 - اندازه شتاب ابتدا کم و سپس زیاد می‌شود.

اتومبیل A ده ثانیه با شتاب ثابت حرکت می‌کند $\Delta t = \frac{\Delta v}{a} = \frac{30-20}{1} = 10s$

اتومبیل B ده ثانیه با شتاب ثابت حرکت می‌کند $\Delta t = \frac{\Delta v}{a} = \frac{40-0}{4} = 10s$

$$\left. \begin{aligned} x_A &= \frac{20+30}{2} \times 10 + 30t = 30t + 250 \\ x_B &= \frac{0+40}{2} \times 10 + 40t = 40t + 200 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{x_A=x_B} \begin{aligned} 40t + 200 &= 30t + 250 \\ \Rightarrow 10t &= 50 \Rightarrow t = 5s \end{aligned}$$

۵ ثانیه پس از پایان حرکت شتابدار، ماشین‌ها به هم می‌رسند.

$$x = 30 \times 5 + 250 = 400m$$

با استفاده از مشتق ضمنی:

$$\frac{dy}{dt} = \frac{dy}{dx} \times \frac{dx}{dt}$$

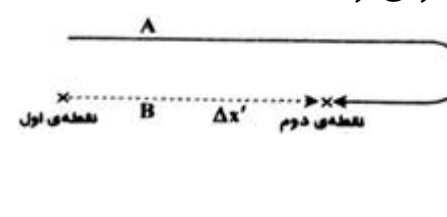
$$v_y = \left(\frac{3}{2}x + 2\right)v_x \Rightarrow v_y = \left(\frac{3}{2} \times 2 + 2\right)v_x \Rightarrow v_y = 5v_x$$

ابتدا تعیین کنیم که اولین نقطه برخورد کجا است.

$$\Delta t_A = \Delta t_B \Rightarrow \frac{2+\Delta x}{v_A} = \frac{\Delta x}{v_B} \Rightarrow \frac{2+\Delta x}{1/5} = \frac{\Delta x}{1} \Rightarrow 0/5\Delta x = 2 \Rightarrow \Delta x = 4m$$

پس تا انتهای مسیر $10m$ باقی می‌ماند.

در زمانی که دنده B از اولین برخورد تا دومین نقطه برخورد را طی می‌کند، دنده A تا انتهای مسیر رفته و برمی‌گردد.

$$v_A = 1/5 m/s, \quad v_B = 1 m/s$$

$$\Delta t'_A = \Delta t'_B \Rightarrow \frac{10+(10-\Delta x')}{v_A} = \frac{\Delta x'}{v_B} \Rightarrow \frac{20-\Delta x'}{1/5} = \frac{\Delta x'}{1} \Rightarrow 2/5\Delta x' = 20$$

$$\Rightarrow \Delta x' = 10m$$

$$v_0 = 0 m/s, \quad v_1 = at + v_0 = 2 \times 10 + 0 = 20 m/s$$

$$\text{مرحله دوم: } 56 = +\frac{1}{2}a' \times 4^2 + 20 \times 4 \Rightarrow 18a' = -24 \Rightarrow a' = -3 m/s^2$$

$$v_2 = a't + v_1 = -3 \times 4 + 20 = 17 m/s$$

$$\text{مرحله سوم: } v_3^2 - v_2^2 = 2a\Delta x \Rightarrow v_3^2 - 17^2 = 2 \times 5 \times 18 \Rightarrow v_3^2 = 144 \Rightarrow v_3 = 12 m/s$$

گزینه ۳

۸

اگر حرکت را از لحظه $t = ۳s$ به بعد در نظر بگیریم، مانند آن است که جسم در مدت $۱۱ - ۳ = ۸s$ و با سرعت اولیه $v_0 = 0 m/s$ به اندازه $-۱۶m$ جابه‌جا شده است.

$$-۱۶ = \frac{1}{2} a \times ۸^2 \Rightarrow a = -\frac{1}{۲} m/s^2$$

زمان را باید $۵ - ۳ = ۲s$ جایگذاری کنیم:

$$v = at + v_0 \Rightarrow v = -\frac{1}{۲} \times ۲ + 0 = -۱ m/s$$

گزینه ۲

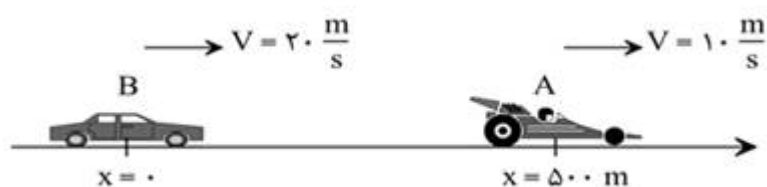
۹

در حرکت بر خط راست راستای بردارهای سرعت و شتاب همان راستای مسیر حرکت است (گزینه ۲ ناممکن است) (گزینه ۴ ممکن است). در حرکت بر مسیر غیرمستقیم حتی اگر اندازه سرعت، ثابت باشد حرکت شتاب‌دار است؛ مثلاً گردش یک ماشین در سرپیچ جاده درحالی‌که اندازه سرعت آن ثابت است (گزینه ۳ ممکن است). هرگاه زاویه میان \vec{a} و \vec{v} حاده (یا صفر) باشد، حرکت تندشونده است (گزینه ۱ ممکن است).

گزینه ۱

۱۰

لحظه $t = 0$ زمانی است که وضعیت زیر برقرار است.

۱۵ ثانیه طول می‌کشد تا سرعت A به $۴۰ m/s$ برسد. $(v = at + v_0 \Rightarrow ۴۰ = ۲t + ۱۰ \Rightarrow t = ۱۵s)$

$$x = \frac{1}{2} at^2 + v_0 t + x_0 \Rightarrow x_A = t^2 + ۱۰t + ۵۰۰$$

تا زمانی که سرعت B بیشتر است فاصله دو اتومبیل کم می‌شود و از زمانی که سرعت A بیشتر شود، فاصله آن‌ها دوباره زیاد می‌شود؛ پس کمترین فاصله آن‌ها در زمانی است که سرعت‌ها برابر شود.

$$v_A = ۲۰ m/s \Rightarrow ۲t + ۱۰ = ۲۰ \Rightarrow t = ۵s \Rightarrow \begin{cases} x_B = ۲۰ \times ۵ = ۱۰۰m \\ x_A = ۲۵ + ۵۰ + ۵۰۰ = ۵۷۵m \end{cases}$$

$$\Rightarrow x_A - x_B = ۴۷۵m$$

$$y = -\frac{1}{2}gt^2 \Rightarrow \left(\frac{t_{AB}}{t_{AC}}\right)^2 = \frac{AB}{AC} \Rightarrow \left(\frac{t_{AB}}{1+t_{AB}}\right)^2 = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{t_{AB}}{1+t_{AB}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow 1+t_{AB} = t_{AB} \sqrt{2} \Rightarrow t_{AB} = \frac{1}{\sqrt{2}-1} = \sqrt{2}+1 \approx 2/4s$$

$$\left(\frac{t_{AB}}{t_{AD}}\right)^2 = \frac{1}{3} \Rightarrow t_{AD} = t_{AB} \cdot \sqrt{3} \approx 1/7 \times 2/4$$

$$v = at + v_0 \Rightarrow v_D \approx -10 \times 1/7 \times 2/4 \approx 40/7m/s$$

اگر بدون اعمال تقریب‌ها محاسبه کنیم پاسخ کمی بیشتر از $41m/s$ خواهد بود.

تا زمانی که هیچ‌یک از دو گلوله به زمین نرسیده‌اند معادله مکان-زمان آن‌ها به صورت زیر است:

$$y_A = -5t^2 + 20ty_B = -5t^2 - 10t$$

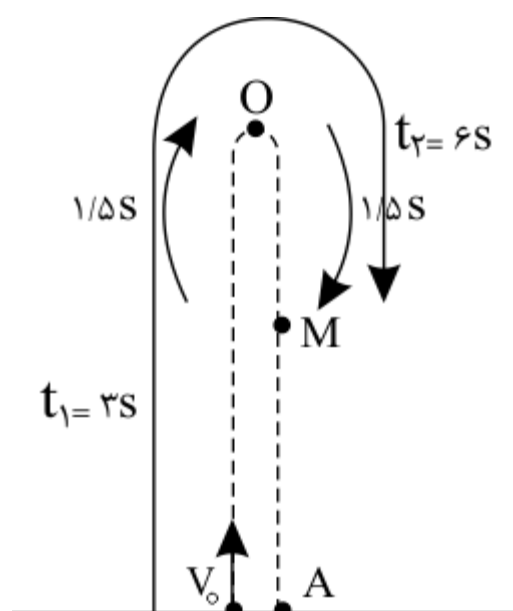
(جهت مثبت را روبه بالا و نقطه $y = 0$ را محل پرتاب در نظر گرفته‌ایم) و فاصله دو جسم از یکدیگر نیز برابر است با: $y_A - y_B = 30t$

پس ابتدا باید بررسی کنیم که آیا در $t = 2/5s$ گلوله B به زمین رسیده یا نه؟

$$y_B = -5 \times (2/5)^2 - 10 \times 2/5 = -31/25 - 25 = -56/25m$$

گلوله‌ها از ارتفاع ۵۰ متری پرتاب شده‌اند، پس قبل از $t = 2/5s$ گلوله B به زمین نرسیده است. بنابراین فاصله دو گلوله در این لحظه به صورت زیر تعیین می‌شود:

$$y_A - y_B = 30 \times 2/5 = 75m$$

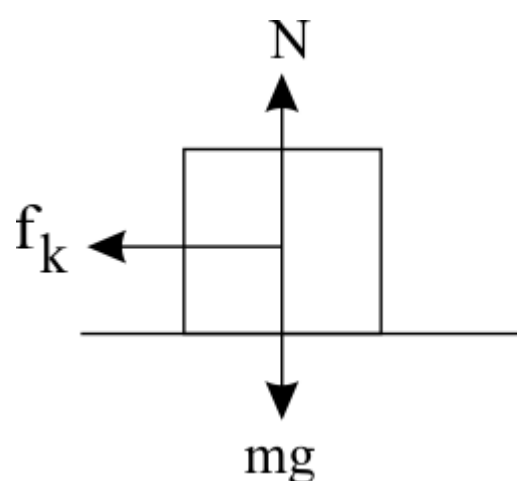
باتوجه به شکل، می‌توان زمان اوج را به دست آورد:

$$t_{\text{اوج}} = \frac{t_1 + t_2}{2} = \frac{v_0}{g} \Rightarrow \frac{3+6}{2} = \frac{v_0}{10} \Rightarrow v_0 = 45 \text{ m/s}$$

از لحظه اوج ($t = 4/5 \text{ s}$) تا رسیدن به نقطه M مدت $1/5$ ثانیه سقوط آزاد انجام می‌شود.

$$OM = \frac{1}{2} g \times (1/5)^2 = 5 \times (1/5)^2 = 5 \times 2/25 = 11/25 \text{ m}$$

$$d = AO + OM = \frac{v_0^2}{2g} + OM = \frac{45 \times 45}{20} + 11/25 = 101/25 + 11/25 = 112/25 \text{ m}$$

در مسیر AB نیروهای وارد بر وزنه به ترتیب زیر است.

$$N = mg \Rightarrow f_k = \mu_k N = \mu_k mg$$

$$\sum F = ma \Rightarrow f_k = ma \Rightarrow a = g\mu_k = 10 \times 0/4 = 4 \text{ m/s}^2$$

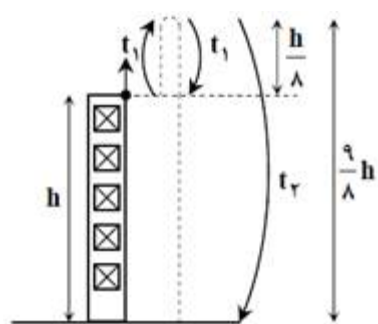
از A تا B یک حرکت کندشونده با شتاب ثابت داریم که اندازه شتاب آن 4 m/s^2 است.

$$v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x \Rightarrow v_B^2 - 100 = 2 \times (-4) \times 8 \Rightarrow v_B^2 = 36 \Rightarrow v_B = 6 \text{ m/s}$$

در نقطه B وزنه با سرعت 6 m/s به صورت افقی پرتاب می‌شود.

$$\Delta y = -\frac{1}{2} g t^2 \Rightarrow -5 = -5 t^2 \Rightarrow t = 1 \text{ s}$$

$$\Delta x = v_x \Delta t = 6 \times 1 = 6 \text{ m}$$

در حرکت سقوط آزاد، مدت حرکت از محل پرتاب تا اوج با مدت برگشت از اوج تا محل پرتاب برابر است. همچنین از نقطه اوج تا زمین، یک حرکت سقوط آزاد بدون سرعت اولیه داریم $(y = \frac{1}{2}at^2)$.

$$\left. \begin{aligned} \frac{h}{8} &= \frac{1}{2}at_1^2 \\ \frac{9}{8}h &= \frac{1}{2}at_2^2 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \left(\frac{t_1}{t_2}\right)^2 = \frac{1}{9} \Rightarrow \frac{t_2}{t_1} = 3$$

$$\bar{V} = \frac{V_1 + V_2}{2}, V_1 = +20 \text{ m/s}$$

توجه می‌کنیم که V_2 منفی است و اندازه آن بزرگتر از V_1 است، پس \bar{V} منفی است.

$$-15 = \frac{20 + V_2}{2} \Rightarrow V_2 = -50 \text{ m/s}$$

$$V^2 - V_0^2 = 2a\Delta y \Rightarrow 0 - 20^2 = 2(-10)\Delta y \Rightarrow \Delta y = 20 \text{ m}$$

$$V^2 - V_0^2 = 2a\Delta y \Rightarrow 50^2 - 0 = 2(-10)\Delta y$$

$$\Rightarrow \Delta y = -125 \text{ m} \Rightarrow |\Delta y| = 125 \text{ m}$$

$$d = 20 + 125 = 145 \text{ m}$$

تغییر جهت حرکت یعنی تغییر علامت سرعت، پس جهت حرکت در زمانی عوض می‌شود که علامت سرعت عوض شود، یعنی زمانی که سرعت لحظه‌ای صفر شود و همچنین قبل و بعد از آن لحظه علامت‌های متفاوتی داشته باشد.

$$V(3) - V(0) = a\Delta t = 3 \times 4 \Rightarrow V(3) - 0 = 12 \Rightarrow V(3) = 12 \text{ m/s}$$

مساحت زیر نمودار $a - t$ برابر ΔV است. اگر لحظه تغییر علامت سرعت را t_1 بنامیم:

$$V(t_1) - V(3) = -2 \times (t_1 - 3)$$

$$0 - 12 = -2(t_1 - 3) \Rightarrow t_1 - 3 = 6 \Rightarrow t_1 = 9 \text{ s}$$

یعنی در $t_1 = 9 \text{ s}$ جهت حرکت تغییر می‌کند. حالا باید از $t = 0$ تا $t = 9 \text{ s}$ جابه‌جایی را حساب کنیم.

$$\Delta x = \frac{V_1 + V_2}{2} \cdot \Delta t$$

$$\Delta x = \frac{0+12}{2} \times (3-0) + \frac{12+0}{2} \times (9-3) = (6 \times 3) + (6 \times 6) = 54 \text{ m}$$

چون جهت حرکت در این مدت ثابت است، مسافت طی‌شده با اندازه جابه‌جایی برابر است.

گزینه ۳

۱۸

$$V = at + V_0 \Rightarrow a = \frac{\Delta V}{\Delta t} = -\frac{20}{5} = -4 \frac{m}{s^2}, V_0 = 20 m/s$$

$$\Delta x = \frac{1}{2}at^2 + V_0t \Rightarrow 0 - 150 = \frac{1}{2} \times (-4) \times t^2 + 20t$$

$$\Rightarrow 2t^2 - 20t - 150 = 0 \Rightarrow t = \frac{10 \pm \sqrt{100 + 3000}}{2} = \frac{10 \pm 20}{2} \Rightarrow t = 15, -5 \Rightarrow t = 15 s$$

گزینه ۱

۱۹

برای دو ثانیه آخر، معادلات را می‌نویسیم:

$$V = at + V_0 \Rightarrow V_p = V_1 + 2 \times 10 = V_1 + 20$$

$$\Delta y = \frac{V_1 + V_p}{2} \cdot \Delta t = \frac{V_1 + (V_1 + 20)}{2} \times 2 = 2V_1 + 20 = 80$$

$\Rightarrow V_1 = 30 m/s$ سرعت در ابتدای ۲ ثانیه آخر

$V_p = V_1 + 20 = 50 m/s$ سرعت هنگام رسیدن به زمین

$$50 = 15 + 10t \Rightarrow t = 3/5 s$$

گزینه ۳

۲۰

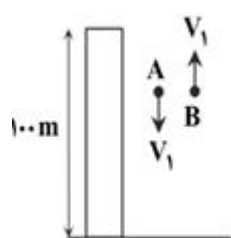
$V^2 - V_0^2 = -2g\Delta y$ $\xrightarrow{\text{برابر } \Delta y \text{ و } v_0}$ سرعت‌ها هنگام رسیدن به زمین، هم‌اندازه است

زمان رسیدن به زمین به مؤلفه عمودی حرکت بستگی دارد. $V_{oy_A} = 0$ و V_{oy_B} روبه‌بالا است، پس A زودتر به زمین می‌رسد.

گزینه ۲

۲۱

فرض کنید برای گلوله A حرکت از نقطه شروع تا لحظه‌ای که به B برسد به مدت t_1 طول بکشد ($-V_1 = -gt_1 + 0$).

برای B هم همین مدت طول می‌کشد تا سرعتش از V_1 به صفر برسد، زیرا شتاب هر دو گلوله برابر است ($0 = -gt_1 + V_1$), پس می‌توان گفت نقطه اوج B همان محل رهاشدن A است.

$$H = \frac{V_0^2}{2g} \Rightarrow 100 = \frac{V_0^2}{20} \Rightarrow V_0^2 = 2000 \Rightarrow V_0 = 20\sqrt{5} m/s$$

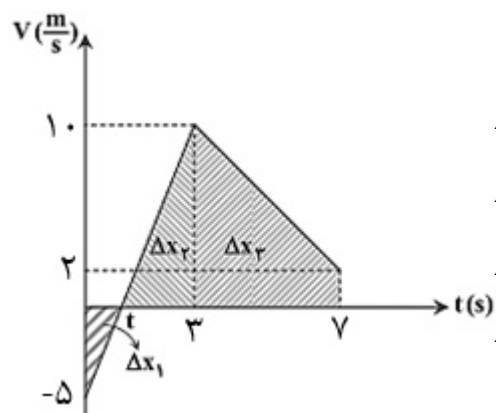
در مورد اندازه سرعت رسیدن به زمین، فقط اندازه سرعت اولیه مهم است و نه جهت آن. اگر h ارتفاع محل پرتاب از زمین و V_0 اندازه سرعت اولیه باشد:

$$\frac{1}{2}mV^2 = \frac{1}{2}mV_0^2 + mgh$$

پس هرکدام V_0 بزرگتری داشته باشد با V بیشتر به زمین می‌رسد. در اینجا V_{0B} بزرگتر است، پس B با سرعت بیشتری به زمین می‌رسد. در مورد زمان رسیدن به زمین V_{0y} اهمیت دارد. هرکدام V_{0y} روبه‌بالای بیشتری داشته باشد، دیرتر به زمین می‌رسد. در اینجا V_{0y} هر دو 20 m/s است، یعنی هم‌زمان می‌رسند.

ابتدا نمودار سرعت-زمان حرکت را رسم می‌کنیم (مساحت زیر نمودار $a - t$ برابر با Δv است).

چون سطح زیر نمودار $v - t$ برابر با Δx است، بیشترین فاصله در پایان حرکت اتفاق می‌افتد. ابتدا t را به دست می‌آوریم.

$$\frac{5}{10} = \frac{t}{3-t} \Rightarrow t = 1\text{ s}$$

$$\Delta x_1 = \frac{-5 \times 1}{2} = -2.5\text{ m}$$

$$\Delta x_2 = \frac{2 \times 10}{2} = 10\text{ m}$$

$$\Delta x_3 = \frac{(10+2) \times 4}{2} = 24\text{ m}$$

$$\Delta x_{\text{کل}} = -2.5 + 10 + 24 = 31.5\text{ m}$$

جهت مثبت را روبه‌بالا فرض کرده‌ایم.

$$\left. \begin{aligned} y_A &= \frac{1}{2}at^2 + V_0t = -5t^2 \\ y_B &= -5(t-2)^2 - 3(t-2) \end{aligned} \right\} \Rightarrow y_A = y_B \Rightarrow -5t^2 = -5(t-2)^2 - 3(t-2)$$

$$\Rightarrow -5(t^2 - t^2 + 4t - 4) + 3(t-2) = 0 \Rightarrow -20t + 20 + 30t - 60 = 0 \Rightarrow t = 4\text{ s}$$

یعنی ۴ ثانیه بعد از رهاشدن A، سنگ B به آن می‌رسد. سنگ A در این ۴ ثانیه ۸۰ متر پایین آمده است. ($y = -5 \times 4^2 = -80\text{ m}$)

$$h = 120 - 80 = 40\text{ m}$$

بیشترین فاصله دو جسم از هم، زمانی است که اولی به زمین برسد. (چرا؟)

$$\left. \begin{aligned} \text{حرکت گلوله اول} : y_1 &= \frac{1}{2}gt_1^2 \Rightarrow 125 = 5t_1^2 \Rightarrow t_1 = 5\text{ s} \\ \text{حرکت گلوله دوم} : y_2 &= \frac{1}{2}gt_2^2 \Rightarrow 125 - 45 = 5t_2^2 \Rightarrow 80 = 5t_2^2 \Rightarrow t_2 = 4\text{ s} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta t = t_1 - t_2 = 5 - 4$$

$$= 1\text{ s}$$

باتوجه به تقارن سهمی، رأس سهمی نقطه $(t = 5s, x = -20m)$ است. یعنی $t = 5s$ لحظه‌ای است که جهت حرکت عوض می‌شود، پس:

$$v(t = 5s) = 0$$

$$\Delta x = \frac{v_1 + v_2}{2} \cdot \Delta t \Rightarrow x(5) - x(0) = \frac{v(0) + v(5)}{2} \times 5 \Rightarrow -20 - 30 = \frac{v_0 + 0}{2} \times 5 \Rightarrow v_0 = -20 \text{ m/s}$$

$$v = at + v_0 \Rightarrow 0 = a \times 5 - 20 \Rightarrow a = 4 \text{ m/s}^2$$

$$v^2 - v_0^2 = 2a \cdot \Delta x \Rightarrow 24^2 - (-20)^2 = 2 \times 4 \times (x - 30) \Rightarrow (24 - 20)(24 + 20) = 8(x - 30) \Rightarrow \frac{4 \times 44}{8} = x - 30 \Rightarrow x - 30 = 22 \Rightarrow x = 52 \text{ m}$$

در حرکت با شتاب ثابت بر خط راست، جابه‌جایی‌های انجام‌شده در ۳ ثانیه‌های متوالی، تصاعد حسابی با قدر نسبت aT^2 می‌سازند. در اینجا جابه‌جایی‌های انجام‌شده در ۳ ثانیه‌های متوالی، تصاعد حسابی با قدر نسبت ۱۸ می‌سازند، پس:

$$a \times 3^2 = 18 \Rightarrow a = 2 \text{ m/s}^2$$

$$\left. \begin{aligned} \Delta x = \frac{1}{2} a \times 3^2 + 3v_0 = 9 + 3v_0 = 39 \Rightarrow v_0 = 10 \text{ m/s} \end{aligned} \right\} \Rightarrow v = at + v_0$$

$$\Rightarrow v(10) = 2 \times 10 + 10 = 30 \text{ m/s}$$

مدت ۱۰ ثانیه طول می‌کشد تا B به 40 m/s برسد $\Rightarrow t = 10s$

$$x_A = v_0 t + x_0 = 20t$$

$$\left\{ \begin{aligned} x_B = \frac{1}{2} at^2 + v_0 t + x_0 = 2t^2 + 200 \leftarrow \text{در } 10 \text{ ثانیه نخست} \end{aligned} \right.$$

$$\left\{ \begin{aligned} x_B = 40(t - 10) + 400 \leftarrow \text{از } t = 10s \text{ به بعد} \end{aligned} \right.$$

(در مدت ۱۰ ثانیه اتومبیل B به نقطه $x = 400 \text{ m}$ می‌رسد. $x_B = 2 \times 10^2 + 200 = 400$)

از $t = 10s$ به بعد اتومبیل B جلوتر از A است و سرعتش هم بیشتر است، پس فاصله آن‌ها به تدریج زیاد می‌شود، یعنی حداقل فاصله در همان ۱۰ ثانیه نخست است.

$$x_B - x_A = 2t^2 + 200 - 20t = 2(t^2 - 10t + 100) = 2[(t - 5)^2 + 75]$$

حداقل این مقدار در $t = 5s$ است.

$$t = 5s \Rightarrow x_B - x_A = 150 \text{ m}$$

$$\left. \begin{aligned} 2T_{\text{اوج}} = 4 \Rightarrow 2 \frac{v_{oy}}{g} = 4 \Rightarrow v_{oy} = 20 \text{ m/s} \\ R = 2v_{ox}T_{\text{اوج}} \Rightarrow 10 = 4v_{ox} \Rightarrow v_{ox} = 20 \text{ m/s} \end{aligned} \right\} \Rightarrow v_o = \sqrt{v_{ox}^2 + v_{oy}^2} = 20\sqrt{2} \text{ m/s}$$

اگر v_o ثابت باشد، بیشترین ارتفاع اوج به ازای زاویه پرتاب 90° به دست می‌آید و در این حالت ارتفاع اوج از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$H = \frac{v_o^2}{2g} = \frac{(20\sqrt{2})^2}{20} = 40 \text{ m}$$

$$y = \frac{-1}{2}gt^2 + v_o t \Rightarrow \begin{cases} y_A = -5t^2 + 18t \\ y_B = -5t^2 + 34t \end{cases} \Rightarrow y_B - y_A = 16t$$

با گذشت زمان پیوسته فاصله دو گلوله زیاد می‌شود و این وضع ادامه دارد تا زمانی که گلوله A به زمین برسد (A قبل از B به زمین می‌رسد)؛ پس بیشترین فاصله دو گلوله در لحظه‌ای است که A به زمین می‌رسد. یعنی در لحظه $t = 3/6 \text{ s}$

$$t_{\text{کل}} = \frac{2v_{oA}}{g} = \frac{2 \times 18}{10} = 3/6 \text{ s}$$

$$v_B = -gt + v_o = -10 \times 3/6 + 34 = -2 \text{ m/s} \Rightarrow |v_B| = 2 \text{ m/s}$$

$$t_{\text{اوج}} = \frac{v_{oy}}{g} = 3 \Rightarrow v_{oy} = 30 \text{ m/s}$$

$$v_o = 50 \text{ m/s}, v_{oy} = 30 \text{ m/s} \xrightarrow{V_{ox} = \sqrt{v_o^2 - v_{oy}^2}} v_{ox} = 40 \text{ m/s}$$

$$\tan \theta = \frac{v_y}{v_x} = \frac{-gt + v_{oy}}{v_{ox}} \Rightarrow \pm 1 = \frac{-10t + 30}{40} \Rightarrow -10t + 30 = \pm 40 \Rightarrow \begin{cases} t = -1 \text{ غق ق} \\ t = 7 \text{ s} \end{cases}$$

$$\left. \begin{aligned} x_1 &= \frac{1}{2}a \times 1^2 = \frac{a}{2} \\ x_2 &= \frac{1}{2}a \times 2^2 = 2a \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{جابہ جایی خودروی } A \text{ در ثانیہ دوم حرکتش : } \Delta x_2 = 2a - \frac{a}{2} = \frac{3}{2}a = 12 \Rightarrow a_A$$

$$= 8 \text{ m/s}^2$$

$$\left. \begin{aligned} x_2 &= \frac{1}{2}a \times 2^2 = 2a \\ x_3 &= \frac{1}{2}a \times 3^2 = \frac{9}{2}a \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{جابہ جایی خودروی } B \text{ در ثانیہ سوم حرکتش : } \Delta x_3 = \frac{9}{2}a - 2a = \frac{5}{2}a = 15$$

$$\Rightarrow a_B = 6 \text{ m/s}^2$$

جابہ جایی در دو ثانیہ سوم خودروی A : $(t = 4s \text{ تا } t = 6s)$

$$\left. \begin{aligned} x_4 &= \frac{1}{2} \times 8 \times 4^2 = 64 \text{ m} \\ x_6 &= \frac{1}{2} \times 8 \times 6^2 = 144 \text{ m} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta x_A = 144 - 64 = 80 \text{ m}$$

جابہ جایی در سه ثانیہ دوم خودروی B : $(t = 3s \text{ تا } t = 6s)$

$$\left. \begin{aligned} x_3 &= \frac{1}{2} \times 6 \times 3^2 = 27 \text{ m} \\ x_6 &= \frac{1}{2} \times 6 \times 6^2 = 108 \text{ m} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta x_B = 108 - 27 = 81 \text{ m}$$

بنابراین جابہ جایی متحرک A در دو ثانیہ سوم، 1 m ($81 - 80 = 1$) کمتر از جابہ جایی متحرک B در سه ثانیہ دوم است.

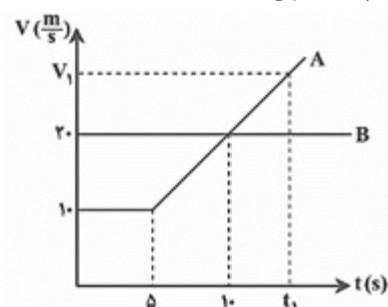
$$v(0) = v_0, \quad v(4) = v_0 + 2 \times 4 = v_0 + 16, \quad v(10) = v(4) - 4 \times 2 = v(4) - 8 = v_0 + 8$$

$$\Delta x = \frac{v(0) + v(4)}{2} \times 4 + \frac{v(4) + v(10)}{2} \times 2 = (v_0 + v_0 + 16) \times 4 + (v_0 + 16 + v_0 + 8)$$

$$\Delta x = 10v_0 + 88$$

$$\bar{v} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{10v_0 + 88}{10} = v_0 + 8/10 = 14 \Rightarrow v_0 = 5/2 \text{ m/s}$$

به هم رسیدن دو متحرک یعنی A و چون از یک محل شروع می‌کنند؛ یعنی $\Delta x_A = \Delta x_B$ پس باید مساحت زیر نمودار v_1 آن‌ها برابر باشد. اگر در شکل زیر t_1 زمان به هم رسیدن آن‌ها باشد، لازم است مساحت زیر دو نمودار از $t = 0$ تا $t = t_1$ با یکدیگر مساوی باشد.

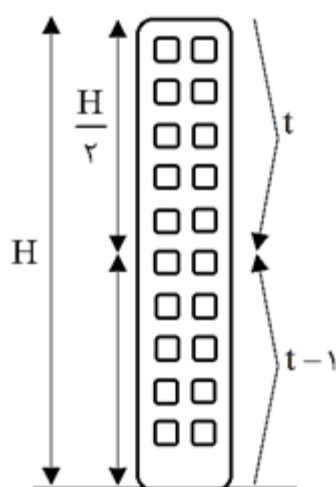
$$S_B = 20t_1 \quad a_A = \frac{20-10}{10-5} = 2 \text{ m/s}^2$$

$$v_1 = 20 + (t_1 - 10) \times 2 = 2t_1$$

$$S_A = 50 + \frac{10+v_1}{2} \times (t_1 - 5) \Rightarrow S_A = 50 + (5 + t_1)(t_1 - 5) = t_1^2 + 25$$

$$S_A = S_B \Rightarrow t_1^2 + 25 = 20t_1 \Rightarrow t_1^2 - 20t_1 + 25 = 0 \Rightarrow t_1 = 10 + \sqrt{75} = 10 + 5\sqrt{3} \text{ s}$$

$$x_A = x_B = 100 + 20(10 + 5\sqrt{3}) = 300 + 100\sqrt{3} \text{ m}$$

$$\Delta y = -\frac{H}{2} = -\delta t^2$$

$$\Delta y = \frac{H}{2} = -\delta(t-1)^2 + 2\delta(t-1)$$

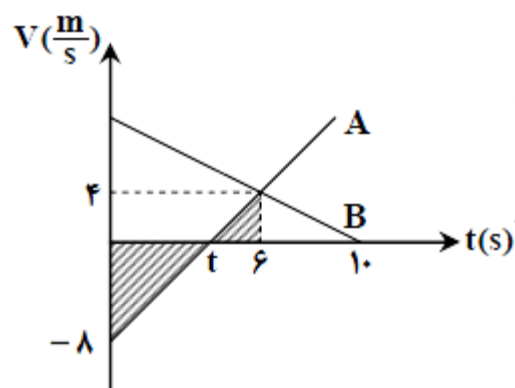
$$\left. \begin{array}{l} \Delta y = -\frac{H}{2} = -\delta t^2 \\ \Delta y = \frac{H}{2} = -\delta(t-1)^2 + 2\delta(t-1) \end{array} \right\} \Rightarrow \delta t^2 = -\delta(t-1)^2 + 2\delta(t-1)$$

$$t^2 = -t^2 - 1 + 2t + \delta t - \delta$$

$$\Rightarrow 2t^2 - 7t + 6 = 0$$

$$\Rightarrow t = \frac{3}{2} \text{ s یا } t = 2 \text{ s}$$

$$\frac{H}{2} = \delta t^2 \Rightarrow H = 10t^2 \Rightarrow H = \frac{90}{4} \text{ m یا } 40 \text{ m}$$

باتوجه به آنکه شتاب حرکت جسم A مثبت است، حرکت کندشونده A در مدتی انجام می‌شود که سرعت آن منفی است.

$$\text{تشابه دو مثلث هاشورخورده: } \frac{4}{8} = \frac{6-t}{t} \Rightarrow t = 12 - 2t \Rightarrow 3t = 12$$

$$\Rightarrow t = 4s$$

$$\text{شیب نمودار سرعت-زمان: } a_B = \frac{-4}{10-6} = -1 m/s^2$$

$$\text{برای متحرک B: } v = at + v_0 \Rightarrow 0 = -1 \times 10 + v_{0B} \Rightarrow v_{0B} = 10 m/s$$

$$\Delta x_B = \frac{1}{2}at^2 + v_{0B}t = \frac{1}{2}(-1) \times 4^2 + 10 \times 4 = 32 m$$

$$\left. \begin{aligned} v_A &= -gt + v_{0A} = -10t + 40 \\ v_B &= -gt + v_{0B} = -10t - 10 \\ v_A &= |v_B| \end{aligned} \right\} \Rightarrow -10t + 40 = 10t + 10 \Rightarrow 20t = 30 \Rightarrow t = 1.5 s$$

$$\left. \begin{aligned} y_A &= -\frac{1}{2}gt^2 + v_{0A}t + y_{0A} = -\frac{1}{2} \times 10 \times (1.5)^2 + 40 \times 1.5 \\ y_B &= -\frac{1}{2}gt^2 + v_{0B}t + y_{0B} = -\frac{1}{2} \times 10 \times (1.5)^2 - 10 \times 1.5 + 100 \end{aligned} \right\} \Rightarrow |y_B - y_A| = 140 \times 1.5 + 10 \times 1$$

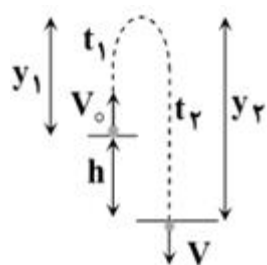
$$|15 - 100| = 25 m$$

$$\Delta x_A = vt = 20t$$

$$\left. \begin{aligned} \Delta x_B &= \frac{1}{2}at'^2 + v_0t' + v_Bt'' = \frac{1}{2} \times 5 \times 5^2 + 0 + v_B(t - 5) \\ v_B &= at' = 5 \times 5 = 25 m/s \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta x_B = 62.5 + 25(t - 5) = 25t - 62$$

$$/5$$

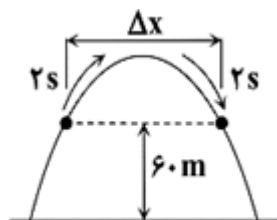
$$\Delta x_A = \Delta x_B \Rightarrow 25t - 62.5 = 20t \Rightarrow 5t = 62.5 \Rightarrow t = 12.5 s$$

بزرگی سرعت هنگام برخورد جسم با زمین را v در نظر می‌گیریم، زمان رفت که سرعت مثبت است را t_1 و زمان بازگشت که سرعت منفی است را t_2 و مسافت رفت را y_1 و مسافت برگشت را y_2 می‌نامیم.

$$t_1 = \frac{2}{\omega} t_2 \Rightarrow \frac{v_0}{g} = \frac{2}{\omega} \frac{v}{g} \Rightarrow v_0 = \frac{2}{\omega} v \Rightarrow v = \frac{\omega}{2} v_0$$

$$\left. \begin{aligned} y_1 &= \frac{v_0^2}{2g} \\ y_2 &= \frac{v^2}{2g} = \frac{\frac{\omega^2}{4} v_0^2}{2g} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{y_2}{y_1} = \frac{\frac{\frac{\omega^2}{4} v_0^2}{2g}}{\frac{v_0^2}{2g}} = \frac{\omega^2}{4}$$

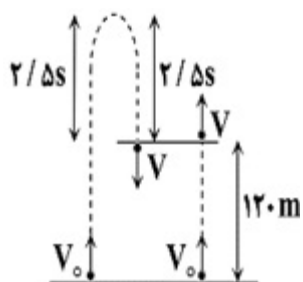
از نقطهٔ اوج تا ارتفاع ۶۰ متری زمین ۲ ثانیه طول می‌کشد (چرا؟)

$$\Delta y = -\frac{1}{2} g t^2 = -5 \times 2^2 = -20 \text{ m}$$

$$H = 60 + 20 = 80 \text{ m}$$

$$H = \frac{v_{oy}^2}{2g} \Rightarrow 80 = \frac{v_{oy}^2}{20} \Rightarrow v_{oy} = 40 \text{ m/s} \Rightarrow v_0 \sin 45^\circ = 40 \text{ m/s}$$

$$v_x = v_0 \cos 45^\circ = 40 \Rightarrow \Delta x = v_x \Delta t = 40 \times 4 = 160 \text{ m}$$

چون گلوله‌ها از یک نقطه و با یک سرعت اولیه پرتاب شده‌اند، پس در لحظه رسیدن به هم سرعت‌های برابر دارند (چرا؟) و سرعت هرکدام برابر است با:

$$v = \frac{g\Delta t}{2} = 10 \times \frac{5}{2} = 25 \text{ m/s}$$

$$y = -\frac{1}{2}gt^2 + v_0t + y_0 \Rightarrow -120 = -\frac{1}{2} \times 10 \times t^2 - 25t$$

$$\Rightarrow 5t^2 + 25t - 120 = 0 \Rightarrow t^2 + 5t - 24 = 0 \Rightarrow (t + 8)(t - 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = -8 \text{ غ.ق.} \\ t = 3 \text{ s} \end{cases}$$

$$B: \text{ارتفاع اولیه گلوله } h = \frac{v_0^2}{2g}$$

$$A: \text{برای گلوله } \frac{3}{4} \times \frac{v_0^2}{2g} = -\frac{1}{2}gt^2 + v_0t \Rightarrow \frac{1}{2}gt^2 - v_0t + \frac{3v_0^2}{8g} = 0$$

$$\Rightarrow t = \frac{v_0 \pm \sqrt{v_0^2 - \frac{12v_0^2g}{16g}}}{g} = \frac{v_0 \pm \frac{v_0}{2}}{g} \Rightarrow \begin{cases} \frac{3v_0}{2g} \text{ غ.ق.} \\ \frac{v_0}{2g} \end{cases}$$

$$y_B = -\frac{1}{2}gt^2 + v_{0B}t + y_{0B} = -\frac{1}{2}g \times \left(\frac{v_0}{2g}\right)^2 - \frac{v_0}{2} \left(\frac{v_0}{2g}\right) + \frac{v_0^2}{2g}$$

$$= -\frac{v_0^2}{8g} - \frac{v_0^2}{4g} + \frac{v_0^2}{2g} = \frac{v_0^2}{8g}$$

$$y_A = \frac{3}{4} \times \frac{v_0^2}{2g} = \frac{3v_0^2}{8g}$$

$$y_A - y_B = \left(\frac{3}{8} - \frac{1}{8}\right) \frac{v_0^2}{g} = \frac{v_0^2}{4g}$$

رابطه مستقل از شتاب $(\Delta x = \frac{v_1 + v_2}{2} \Delta t)$ را برای هر مرحله به کار می‌بریم:

$$\left. \begin{aligned} \Delta x_{\text{مرحله اول}} &= \frac{0 + 40}{2} \times 10 \Rightarrow \Delta x_{0 \rightarrow 10s} = 20 \times 10 = 200 \text{ m} \\ \Delta x_{\text{مرحله دوم}} &= \frac{40 + 24}{2} \times 2 \Rightarrow \Delta x_{10s \rightarrow 12s} = 2 \times 32 = 64 \text{ m} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta x_{0 \rightarrow 12s} = 200 + 64 = 264 \text{ m}$$

$$\Rightarrow \bar{v}_{0 \rightarrow 12s} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{264}{12} = 22 \text{ m/s}$$

ابتدا حرکت را از لحظه $t = ۴s$ تا $t = ۰$ برعکس در نظر می‌گیریم که در این صورت سرعت اولیه صفر خواهد بود و متحرک در مدت ۴ ثانیه ۲۴ متر جابه‌جا شده است.

$$۳۰ - ۶ = ۲۴ = \frac{1}{۲}a \times ۴^۲ \Rightarrow a = ۳ m/s^۲$$

حال از نقطه $t = ۴s$ تا $t = ۱۰s$ به مدت ۶ ثانیه حرکت را بررسی می‌کنیم که بازهم سرعت اولیه آن صفر می‌شود.

$$\Delta x = \frac{1}{۲}at^۲ = \frac{1}{۲} \times ۳ \times ۶^۲ = ۵۴ m \Rightarrow x_{۱۰} = ۵۴ + ۶ = ۶۰ m$$

$$\bar{v} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{۶۰ - ۳۰}{۱۰} = ۳ m/s$$

$$\begin{array}{c}
 \xrightarrow{\text{حرکت با شتاب ثابت}} \quad \xrightarrow{\text{حرکت با سرعت ثابت}} \quad \xrightarrow{\text{حرکت با شتاب ثابت}} \\
 t = ۰ \quad \xrightarrow{\Delta x_1 = \frac{0+v_1}{۲} \Delta t_1} \quad t = ۲۰s \quad \xrightarrow{\Delta x_۲ = v_1 \Delta t_۲} \quad t = ۴۰s \quad \xrightarrow{\Delta x_۳ = \frac{v_1+0}{۲} \Delta t_۳} \quad t = ۴۴s
 \end{array}$$

برای کل مدت ۴۴ ثانیه می‌توان گفت $\Delta x = \bar{v} \cdot \Delta t$ در نتیجه:

$$۴۴ \times ۳۲ = ۲۰ \times \frac{0+v_1}{۲} + ۲۰v_1 + ۴ \times \frac{v_1+0}{۲} \Rightarrow ۴۴ \times ۳۲ = ۳۲v_1 \Rightarrow v_1 = ۴۴ m/s$$

در قسمت کندشونده حرکت، سرعت از v_1 به صفر می‌رسد:

$$v = at + v_0 \Rightarrow 0 = ۴a + ۴۴ \Rightarrow a = -۱۱ m/s^۲ \Rightarrow |a| = ۱۱ m/s^۲$$

$$\begin{array}{c}
 \xrightarrow{\quad} \quad \xrightarrow{\quad} \quad \xrightarrow{\quad} \\
 \text{A} \quad \xrightarrow{t=۲s} \quad \text{B} \quad \xrightarrow{\quad} \quad \text{D} \quad \xrightarrow{t=۶s} \quad \text{D}
 \end{array}$$

متحرک اول: $\Delta x = \frac{v_0+v}{۲} \Delta t$

$$AD = \frac{0+v_D}{۲} \times ۶ = ۳v_D$$

$$v = at + v_0 \Rightarrow v_1 = v_B = ۲a$$

$$v_D = ۶a$$

$$\left. \begin{array}{l} \Rightarrow v_D = ۳v_1 \\ \Rightarrow AD = ۳ \times ۳v_1 = ۹v_1 \end{array} \right\} \quad (1)$$

متحرک دوم: $\Delta x = v \cdot \Delta t \Rightarrow AD = ۶v_۲ \xrightarrow{(1)} ۹v_1 = ۶v_۲ \Rightarrow v_1 = \frac{۲}{۳}v_۲$

بیان دوم: $v_۲$ با سرعت متوسط متحرک اول برابر است.

$$\bar{v} = \frac{v_A+v_D}{۲} = v(۳) \Rightarrow v_۲ = v(۳) = ۳a$$

$$v_1 = v(۲) = ۲a \Rightarrow v_1 = \frac{۲}{۳}v_۲$$

فاصله دو گلوله از یکدیگر یعنی: $|y_B - y_A|$

$$\left. \begin{aligned} y_B &= \frac{1}{2}at^2 + v_0t = -5t^2 + 30t \\ y_A &= \frac{1}{2}at^2 + v_0t = -5t^2 + 20t \end{aligned} \right\} \Rightarrow |y_B - y_A| = 10t$$

با گذشت زمان، فاصله A و B از یکدیگر زیاد می‌شود و این وضعیت تا زمانی که A به زمین برسد ادامه دارد، پس بیشترین فاصله دو گلوله در زمانی است که A به زمین می‌رسد.

$$\text{زمان رسیدن A به زمین: } t = \frac{2v_0}{g} = \frac{2 \times 20}{10} = 4s$$

$$t = 4s \text{ در فاصله گلوله } 10 \times 4 = 40m$$

$$\left. \begin{aligned} \text{ارتفاع اوج گلوله A: } H &= \frac{v_0^2}{2g} = \frac{20 \times 20}{20} = 20m \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{40}{20} = 2$$

تذکر: به این موضوع فکر کنید که اگر $v_{0A} = 10m/s$ و $v_{0B} = 60m/s$ ، بیشترین فاصله دو گلوله از یکدیگر چند متر می‌شود؟ پاسخ: ۱۸۰ متر

$$H = \frac{v_0^2}{2g} = \frac{15 \times 15}{20} = 11\frac{1}{2}m \text{ ارتفاع نقطه اوج نسبت به محل پرتاب}$$

$$\Delta y = \frac{1}{2}at^2 + v_0t = -5 \times 4^2 + 15 \times 4 = -20m$$

یعنی زمین از محل پرتاب ۲۰ متر پایین‌تر است.

$$\text{کل مسافت: } 2 \times 11\frac{1}{2} + 20 = 22\frac{1}{2} + 20 = 42\frac{1}{2}m$$

ثانیه آخر مدتی است که متحرک از محل پرتاب تا زمین را طی می‌کند (زمان رفت و برگشت تا محل پرتاب ۳s است. $\frac{2v_0}{g} = \frac{2 \times 15}{10} = 3s$) که در این مدت ۲۰ متر طی می‌شود.

$$\frac{\text{مسافت ثانیه آخر}}{\text{مسافت کل}} = \frac{20}{42\frac{1}{2}} = \frac{8}{17}$$

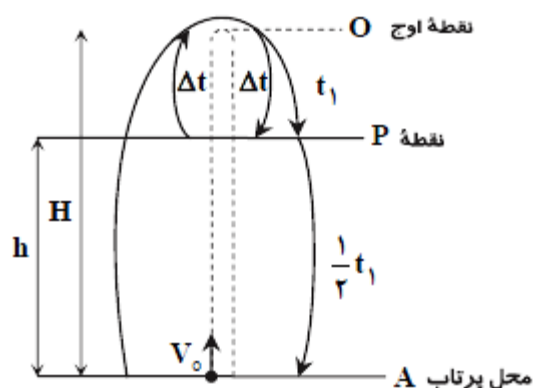
$$x_A = 20t$$

ده ثانیه طول می‌کشد تا سرعت B به $40m/s$ برسد ($v = at + v_0 \Rightarrow 40 = 4t$) یعنی در $t = 10s$ سرعت آن به $40m/s$ می‌رسد و از آن به بعد با سرعت ثابت حرکت می‌کند.

$$x_B = \frac{0+40}{2} \times 10 + 40(t-10) \Rightarrow x_B = 200 + 40t - 400 = 40t - 200$$

$$B \text{ و } A \text{ هم رسیدن} \Rightarrow x_A = x_B \Rightarrow 40t - 200 = 20t \Rightarrow 20t = 200 \Rightarrow t = 10s$$

$$\Rightarrow x_B = x_A = 10 \times 20 = 200m$$

اگر زمان رسیدن به نقطه اوج را T و مدت حرکت از نقطه P تا اوج را Δt بنامیم می‌توان گفت:

$$\begin{cases} t_1 = T + \Delta t \\ \frac{t_1}{2} = T - \Delta t \end{cases}$$

(مدت حرکت از محل پرتاب تا P با مدت حرکت از P تا محل پرتاب برابر است)

$$\Rightarrow \begin{cases} t_1 = \frac{4}{3}T \\ \Delta t = \frac{1}{3}T \end{cases} \left. \begin{array}{l} OP = \frac{1}{2}g\Delta t^2 \\ OA = \frac{1}{2}gT^2 \end{array} \right\} \Rightarrow OP = \frac{1}{9}H \Rightarrow h = \frac{\lambda}{9}H \Rightarrow \frac{\lambda}{9} \frac{v_0^2}{2g} = \frac{4v_0^2}{9g}$$

$$v = 4t + v_0$$

$$\Delta x = \frac{v(\lambda) + v(12)}{2} \times 4 = 2[v(\lambda) + v(12)]$$

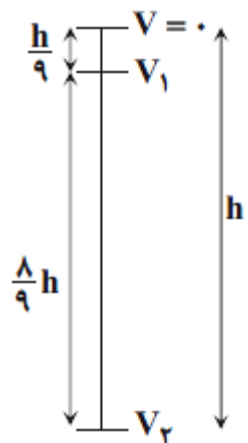
$$\Delta x = \frac{v(0) + v(4)}{2} \times 4 = 2[v(0) + v(4)]$$

$$\Rightarrow 3 = \frac{v(\lambda) + v(12)}{v(0) + v(4)} = \frac{(4 \times \lambda + v_0) + (4 \times 12 + v_0)}{v_0 + (4 \times 4 + v_0)} = \frac{\lambda + 2v_0}{16 + 2v_0}$$

$$\Rightarrow 3 = \frac{v_0 + 40}{v_0 + 16} \Rightarrow 3v_0 + 24 = v_0 + 40 \Rightarrow 2v_0 = 16 \Rightarrow v_0 = 8 \text{ m/s}$$

$$\bar{v}_{(0 \rightarrow 10s)} = \frac{v(0) + v(10)}{2} = \frac{\lambda + 4\lambda}{2} = 2\lambda \text{ m/s}$$

$$\frac{v_1 + v_2}{2} = 60 \Rightarrow v_1 + v_2 = 120 \text{ m/s} \quad (1)$$

یک بار برای $\frac{h}{9}$ اول و بار دیگر برای کل حرکت، رابطه مستقل از زمان می‌نویسیم:

$$\left. \begin{aligned} v_1^2 - 0 &= 2g \times \frac{h}{9} \\ v_2^2 - 0 &= 2gh \end{aligned} \right\} \rightarrow \left(\frac{v_1}{v_2}\right)^2 = \frac{1}{9} \Rightarrow \frac{v_1}{v_2} = \frac{1}{3} \Rightarrow v_2 = 3v_1 \quad (2)$$

$$(1), (2) : 4v_1 = 120 \Rightarrow v_1 = 30 \text{ m/s}, \quad v_2 = 90 \text{ m/s}$$

$$v_2^2 - 0 = 2gh \Rightarrow 90^2 = 2 \times 10 \times h \Rightarrow h = 405 \text{ m}$$

$$\left. \begin{aligned} v_1 &= -gt + v_0 = -10t - 5 \\ v_2 &= -gt + v_0 = -10t + 45 \end{aligned} \right\} \Rightarrow v_2 = -v_1 \Rightarrow -10t + 45 = 10t + 5 \Rightarrow 20t = 40 \Rightarrow t = 2 \text{ s}$$

$$\left. \begin{aligned} y_1 &= -\frac{1}{2}gt^2 + v_0 t + y_0 = -5 \times 2^2 - 5 \times 2 + 112 = 82 \text{ m} \\ y_2 &= -\frac{1}{2}gt^2 + v_0 t = -5 \times 2^2 + 45 \times 2 = 70 \text{ m} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta y = 82 - 70 = 12 \text{ m}$$

$$a_A = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{1 - (-4)}{5 - 0} = 1 \text{ m/s}^2 \Rightarrow v_A = at + v_0 \Rightarrow v_A = t - 4$$

$$a_B = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{0 - 1}{7 - 5} = -\frac{1}{2} \text{ m/s}^2 \Rightarrow v_0 = -at = -(-\frac{1}{2}) \times 7 = 3.5 \text{ m/s} \Rightarrow v_B = -\frac{1}{2}t + 3.5$$

برای تغییر جهت A:

$$v_A = 0 \Rightarrow t - 4 = 0 \Rightarrow t = 4 \text{ s}$$

$$v_B = -\frac{1}{2} \times 4 + 3.5 = -2 + 3.5 = 1.5 \text{ m/s}$$

راه حل اول:

از معادله مسیر نسبت به زمان مشتق می‌گیریم:

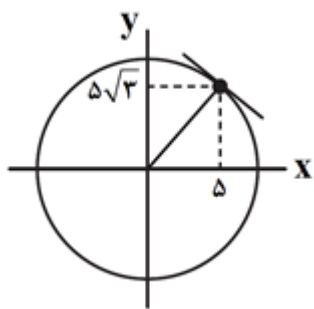
$$x^2 + y^2 = 100 \Rightarrow 2x \frac{dx}{dt} + 2y \frac{dy}{dt} = 0 \Rightarrow xv_x + yv_y = 0 \Rightarrow 5v_x + 5\sqrt{3}v_y = 0 \Rightarrow v_x = -\sqrt{3}v_y$$

$$|\vec{v}| = \sqrt{v_x^2 + v_y^2} \Rightarrow 20 = \sqrt{v_y^2 + 3v_y^2} = 2|v_y| \Rightarrow |v_y| = 10 \text{ m/s}$$

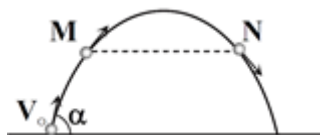
$$(v_y = 10 \text{ m/s و } v_x = -10\sqrt{3} \text{ m/s}) \text{ یا } (v_y = -10 \text{ m/s و } v_x = 10\sqrt{3} \text{ m/s})$$

راه حل دوم:

در این حرکت، سرعت بر مسیر مماس است؛ پس مطابق شکل زیر، سرعت بر خط $y = x\sqrt{3}$ عمود است، یعنی سرعت موازی خط $y = \frac{-1}{\sqrt{3}}x$ است، یعنی $v_x = -v_y\sqrt{3}$ و از اینجا به بعد مثل راه حل قبلی عمل می‌کنیم.

در نقاط هم‌تراز مانند M و N اندازه سرعت گلوله برابر است و فاصله زمانی بین این دو موقعیت برابر است با $\Delta t = \frac{2v_y}{g}$ بنابراین داریم:

$$6 = 2 \frac{v_y}{g} \Rightarrow v_y = 30 \text{ m/s}$$

$$v^2 = v_x^2 + v_y^2 \Rightarrow (10\sqrt{13})^2 = (30)^2 + (v_x)^2 \Rightarrow v_x = 20 \text{ m/s}$$

$$v_x = v_{0x} = v_0 \cos \alpha \Rightarrow 20 = 50 \cos \alpha \Rightarrow \cos \alpha = \frac{2}{5}$$

$$A = ۴ \text{ cm}$$

$$\frac{۳}{۲} T = ۳ \text{ s} \Rightarrow T = ۲ \text{ s} \Rightarrow \omega = \frac{۲\pi}{T} = \pi \text{ rad/s}$$

$$v_{\max} = A\omega = ۴\pi \text{ cm/s}$$

$$\left. \begin{aligned} t_1 : v &= -v_{\max} \frac{\sqrt{۳}}{۲} = \frac{-۴\pi\sqrt{۳}}{۲} \text{ cm/s} \\ t_۲ : v &= +v_{\max} \frac{\sqrt{۳}}{۲} = \frac{۴\pi\sqrt{۳}}{۲} \text{ cm/s} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta v = v_۲ - v_1 = ۴\pi\sqrt{۳} \text{ cm/s}$$

$$\Delta t = t_۲ - t_1 = \frac{T}{۱۲} + \frac{T}{۲} + \frac{T}{۱۲} = \frac{۲}{۳} T = \frac{۴}{۳} \text{ s}$$

$$\bar{a} = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{۴\pi\sqrt{۳}}{\frac{۴}{۳}} = ۳\pi\sqrt{۳} \text{ cm/s}^۲$$

مسئله را از لحظه $t = ۴ \text{ s}$ تا لحظه $t = ۰$ برعکس نگاه می‌کنیم:

$$\Delta x = \frac{1}{۲} at^۲ + v_0 t \Rightarrow (۲ - ۲۶) = \frac{1}{۲} \times a \times ۴^۲ + ۰ \times ۴ \Rightarrow -۲۴ = \lambda a \Rightarrow a = -۳ \text{ m/s}^۲$$

لحظه $t = ۳ \text{ s}$ نسبت به لحظه $t = ۴ \text{ s}$ یک ثانیه قبل‌تر است، پس می‌توان آن را به‌عنوان v_0 انتخاب کرد و باتوجه به اینکه سرعت در لحظه $t = ۴ \text{ s}$ صفر است، از رابطه سرعت- زمان استفاده کرد:

$$v = at + v_0 \Rightarrow ۰ = -۳ \times ۱ + v_{t=۳ \text{ s}} \Rightarrow v_{t=۳ \text{ s}} = ۳ \text{ m/s}$$

برای اینکه قطار B کاملاً از A عبور کند باید داشته باشیم:

$$\left. \begin{aligned} \Delta x_B &= \Delta x_A + (۱۲۰ + ۱۸۰) \Rightarrow \frac{1}{۲} at^۲ = ۲۰t + ۳۰۰ \\ \Delta x_B &= ۹۰۰ \text{ m} \end{aligned} \right\} \Rightarrow ۹۰۰ = ۲۰t + ۳۰۰ \Rightarrow ۲۰t = ۶۰۰ \Rightarrow t = ۳۰ \text{ s}$$

$$۹۰۰ = \frac{1}{۲} \times a \times ۳۰^۲ \Rightarrow a = ۲ \text{ m/s}^۲$$

در مدت $0/5$ ثانیه، اتومبیل A مسافت ۲۵ متر جلو می‌رود ($\Delta x = 50 \times 0/5 = 25 \text{ m}$)، پس لحظه شروع ترمز، فاصله ماشین‌ها از یکدیگر ۸۰ متر است.

$$\left. \begin{aligned} x_A &= \frac{1}{2}at^2 + 50t \\ x_B &= 10t + 80 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{x_A=x_B} \frac{1}{2}at^2 + 40t - 80 = 0$$

باید این معادله درجه دوم، جواب نداشته باشد.

$$\Delta = 1600 + 4 \times \frac{1}{2}a \times 80 < 0 \Rightarrow a < -10 \text{ m/s}^2$$

یعنی اندازه شتاب A باید حداقل 10 m/s^2 باشد.

بیان اول:

$$\left. \begin{aligned} v_1 &= -10t - 10 \\ v_2 &= -10(t-1) + 30 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{v_2=-v_1} 10(t-1) - 30 = -10t - 10 \Rightarrow 20t = 30 \Rightarrow t = 1/5 \text{ s}$$

یعنی $1/5$ ثانیه بعد از انداختن گلوله اول به هم رسیده‌اند.

$$\left. \begin{aligned} y_1 &= -5t^2 - 10t + h \\ y_2 &= -5(t-1)^2 + 30(t-1) + 30 \times 0/5 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\text{در } t=1/5 \text{ s به هم می‌رسند؛ یعنی } y_1=y_2} -5 \times 1/5^2 - 10 \times 1/5 + h = -5 \times 0/5^2$$

$$\Rightarrow -5 \times (1/5^2 - 0/5^2) - 15 - 15 + h = 0 \Rightarrow h = 40 \text{ m}$$

بیان دوم: وقتی گلوله‌ها از کنار هم می‌گذرند، سرعت آن‌ها هم‌اندازه است؛ پس وقتی گلوله‌ای که از پایین پرتاب شده به محل انداختن دیگری برسد، سرعتش هم‌اندازه سرعت پرتاب آن است (چرا؟)؛ یعنی می‌توان گفت که گلوله از پایین برج با سرعت 30 m/s پرتاب شده و با سرعت 10 m/s به بالای برج رسیده است.

$$v^2 - v_0^2 = -2g\Delta y \Rightarrow 10^2 - 30^2 = 2 \times (-10) \times h \Rightarrow h = 40 \text{ m}$$

$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0, \quad v = at + v_0, \quad \Delta x = \frac{v + v_0}{2} \cdot \Delta t, \quad x_0 = 10 \text{ m}$$

با توجه به تقارن سهمی، لحظه $t = 3 \text{ s}$ متناظر رأس سهمی است؛ یعنی زمانی که سرعت صفر می‌شود.

$$v(3) = 0 \Rightarrow 3a + v_0 = 0 \Rightarrow v_0 = -3a$$

$$19 - 10 = \frac{0 + v_0}{2} \times 3 \Rightarrow 9 = \frac{3}{2}v_0 \Rightarrow v_0 = 6 \text{ m/s} \Rightarrow a = -2 \text{ m/s}^2$$

$$v^2 - v_0^2 = 2a(x - x_0)$$

$$v^2 - 6^2 = 2 \times (-2) \times (0 - 10) \Rightarrow v^2 = 76 \Rightarrow |v| = 2\sqrt{19} \text{ m/s}$$

حرکت در ۱۰ ثانیه نخست دارای شتاب ثابت است و از $t = 10 \text{ s}$ به بعد سرعت متحرک ثابت است.

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{15 - (-10)}{10} = \frac{5}{2} \text{ m/s}^2, \quad v_0 = -10 \text{ m/s}, \quad x_0 = +15 \text{ m}$$

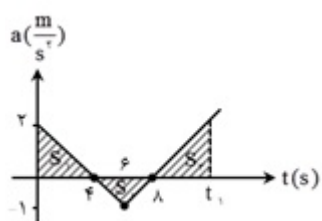
$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0 \Rightarrow 0 = \frac{5}{4}t^2 - 10t + 15 \Rightarrow t = \frac{5 \pm \sqrt{5^2 - 15 \times \frac{5}{2}}}{\frac{5}{4}}$$

$$t = \frac{5 \pm \sqrt{\frac{25}{4}}}{\frac{5}{4}} = \frac{5 \pm \frac{5}{2}}{\frac{5}{4}} = 4 \pm 2 = \begin{cases} 2 \text{ s} \\ 6 \text{ s} \end{cases}$$

از $t = 6 \text{ s}$ به بعد همواره علامت سرعت (v) مثبت است؛ یعنی جهت حرکت دیگر تغییر نمی‌کند و متحرک به $x = 0$ بازخواهد گشت.

جهت حرکت زمانی تغییر می‌کند که علامت v عوض شود.

مساحت زیر نمودار شتاب - زمان برابر Δv است. یعنی باید زمانی را روی نمودار پیدا کنیم که مساحت زیر نمودار برابر $+6$ باشد.

$$S_1 = \frac{2 \times 4}{2} = 4 \Rightarrow \Delta v = +4 \text{ m/s}$$

$$S_2 = 1 \times \frac{4}{2} = 2 \Rightarrow \Delta v = -2 \text{ m/s}$$

$$S_1 - S_2 + S_3 = +6$$

$$4 - 2 + S_3 = 6 \Rightarrow S_3 = 4 \Rightarrow t_1 = 12 \text{ s}$$

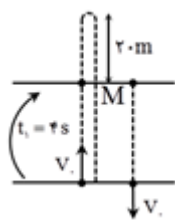
با توجه به مساوی بودن شیب خطها و اینکه $S_1 = S_3$ می‌توان گفت که مثلث قسمت سوم و اول برابرند و $t_1 = 12 \text{ s}$.

کل زمان حرکت $\Delta t = 12s$ $\Rightarrow -120 = -10 \times \Delta t \Rightarrow \Delta t = 12s$

$$\Delta y = \frac{1}{2}at^2 + v_0t \Rightarrow -120 = -5 \times 12^2 + 12v_0 \Rightarrow v_0 = 50 \text{ m/s}$$

$$\Delta y = \frac{1}{2}at^2 + v_0t \Rightarrow \Delta y = -5 \times 3^2 + 3 \times 50 = -45 + 150 = 105 \text{ m}$$

یعنی ۳ ثانیه پس از پرتاب، ۱۰۵ متر بالاتر از نقطه پرتاب است و در نتیجه ارتفاع آن تا زمین ۲۲۵ m خواهد شد.

حرکت گلوله از اوج تا M یک سقوط آزاد بدون سرعت اولیه است.

$$\Delta y = -\frac{1}{2}gt^2 \Rightarrow -20 = -5t^2 \Rightarrow t = 2s$$

از اوج تا M دو ثانیه طول می‌کشد، پس در هنگام بالا رفتن هم از M تا اوج دو ثانیه طول کشیده است.

$$T_{\text{اوج}} = 4 + 2 = 6 \Rightarrow \frac{v_0}{g} = 6 \Rightarrow v_0 = 60 \frac{m}{s} \Rightarrow H = \frac{v_0^2}{2g} = 180 \text{ m}$$

$$t_p = 6 + 2 = 8 \text{ s}$$

$$\Delta y = \frac{1}{2}at^2 + v_0t \Rightarrow -75 = -5t^2 - 10t \Rightarrow 5t^2 + 10t - 75 = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 3 \text{ s} \\ t = -5 \text{ s} \end{cases}$$

یعنی مجموع زمان رفت و برگشت گلوله B هم ۳ ثانیه است.

$$2T_{\text{اوج}} = 3 \Rightarrow \frac{2v_0}{g} = 3 \Rightarrow v_0 = 15 \text{ m/s} , H = \frac{v_0^2}{2g} = \frac{15 \times 15}{20} = \frac{45}{4} \text{ m}$$

مسافت طی شده دو برابر ارتفاع اوج است.

$$d = 2 \times \frac{45}{4} = \frac{45}{2} \text{ m}$$

$$y = \frac{1}{2}at^2 + v_0t$$

اگر $t = 0$ را زمان رهاشدن سنگ B در نظر بگیریم:

$$y_A = \frac{1}{2}(-10)(t+2)^2 = -5(t+2)^2 \quad y_B = \frac{1}{2}(-10)t^2 = -5t^2$$

چون سنگ A همیشه پایین‌تر از سنگ B است. وقتی فاصله دو سنگ ۳۰ متر شود به این معنا است که A از B سی‌متر پایین‌تر است، یعنی

$$y_A - y_B = -30 \text{ m}$$

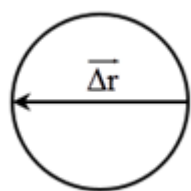
$$y_A - y_B = -30 \Rightarrow -5(t+2)^2 - (-5t^2) = -30 \Rightarrow (t+2)^2 - t^2 = 6 \Rightarrow 2t+2 = 3 \Rightarrow t = 0.5 \text{ s}$$

باید کنترل کنیم که آیا این جواب قابل قبول هست یا خیر؛ یعنی باید دید که آیا $(t = 2 + 0.5 = 2.5)$ قبل از رسیدن A به زمین هست یا خیر.

$$\Delta y = \frac{1}{2}at^2 \Rightarrow -60 = -5t^2 \Rightarrow t = \sqrt{12} > 2.5$$

یعنی جواب به دست آمده قابل قبول است.

در مدتی که نصف دایره طی می‌شود، اندازه جابه‌جایی برابر قطر دایره و مسافت طی شده نصف محیط دایره است.

$$d = \frac{1}{2} \times 2\pi R = \pi R = 30\pi \text{ m}$$

$$d = v \cdot \Delta t \Rightarrow 30\pi = 10\Delta t \Rightarrow \Delta t = 3\pi \text{ s}$$

$$\vec{v} = \frac{|\Delta \vec{r}|}{\Delta t} = \frac{2R}{\Delta t} = \frac{60}{3\pi} = \frac{20}{\pi} \text{ m/s}$$

$$v = at + v_0 \Rightarrow a = 10 \text{ m/s}^2, v_0 = -50 \text{ m/s}$$

$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0 \Rightarrow x = 5t^2 - 50t + x_0$$

در مدتی که جهت حرکت ثابت باشد (علامت v تغییر نکند)، مسافت طی شده با اندازه جابه‌جایی برابر است. علامت سرعت در $t = 5 \text{ s}$ تغییر

$$\text{می‌کند. } (v = 10t - 50 = 0 \Rightarrow t = 5 \text{ s})$$

$$d = |x(5) - x(0)| + |x(12) - x(5)| = |-125| + |120 - (-125)| = 125 + 245 = 370 \text{ m}$$

حرکت A یکنواخت است.

$$x = v \cdot t + x_0 \Rightarrow x = 10t + 100$$

حرکت B یک حرکت با شتاب ثابت است.

$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0, \quad v = at + v_0 \Rightarrow 10 = 5a + 0 \Rightarrow a = 2 \text{ m/s}^2$$

$$x_B = \frac{1}{2} \times 2t^2 + 25 = t^2 + 25$$

وقتی دو متحرک به هم می‌رسند، $x_A = x_B$ می‌شود.

$$x_A = x_B \Rightarrow t^2 + 25 = 10t + 100 \Rightarrow t^2 - 10t - 75 = 0 \Rightarrow t = \frac{5 \pm \sqrt{25 - (-75)}}{1} = 5 \pm 10 = 15, -5 \Rightarrow t = 15s$$

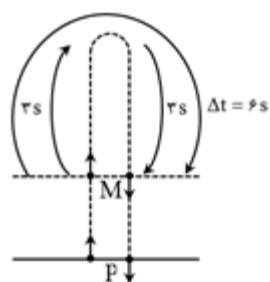
$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0$$

$$\text{دو ثانیه سوم: } \Delta x = x(6) - x(4) = (18a + 6v_0) - (8a + 4v_0) = 10a + 2v_0 = 20$$

$$\text{دو ثانیه پنجم: } \Delta x = x(10) - x(8) = (50a + 10v_0) - (32a + 8v_0) = 18a + 2v_0 = 24$$

$$\Rightarrow \left. \begin{array}{l} 5a + v_0 = 10 \\ 9a + v_0 = 12 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \times(+9) \\ \times(-5) \end{array}$$

$$\Rightarrow 4v_0 = 30 \Rightarrow v_0 = 7.5 \text{ m/s}$$

از نقطه O تا نقطه M (محل به هم رسیدن دو گلوله) ۳ ثانیه طول می‌کشد.

$$\Delta y = \frac{1}{2}at^2 + v_0t \Rightarrow \Delta y = -5 \times 3^2$$

$$\Rightarrow OM = 45 \text{ m} \Rightarrow OP = 45 + 15 = 60 \text{ m}$$

اگر نقطه $y = 0$ را محل پرتاب و جهت مثبت را رو به پایین در نظر بگیریم، معادله مکان - زمان سنگ به صورت زیر می‌شود:

$$y = \frac{1}{2}gt^2 + v_0 t$$

$$\left. \begin{array}{l} t = T \Rightarrow y = \frac{1}{2}gT^2 + v_0 T = \frac{H}{3} \\ t = 2T \Rightarrow y = \frac{1}{2}g(2T)^2 + v_0(2T) = H \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} \frac{1}{2}gT^2 + v_0 T = \frac{H}{3} \\ 2gT^2 + 2v_0 T = H \end{array} \right\} \times (-3)$$

$$\frac{1}{2}gT^2 - v_0 T = 0 \Rightarrow v_0 = \frac{1}{2}gT$$

از سوی دیگر معادله سرعت - زمان سنگ به صورت زیر است:

$$v = gt + v_0$$

$$\text{در } t = 2T \text{ به زمین می‌رسد } \Rightarrow v = 2gT + v_0 = 4v_0 + v_0 = 5v_0$$

با توجه به مشتق ضمنی خواهیم داشت:

$$\frac{dy}{dt} = \frac{dy}{dx} \times \frac{dx}{dt} \Rightarrow v_y = \left(\frac{4}{3}x\right) \times v_x \xrightarrow{x=1m} v_y = \frac{4}{3}v_x \Rightarrow v_y = \frac{4}{3} \times 3 = 4m/s$$

$$v = \sqrt{v_x^2 + v_y^2} = \sqrt{3^2 + 4^2} \Rightarrow |v| = 5m/s$$

در پرتاب قائم با چشم‌پوشی از مقاومت هوا، مسیر رفت و برگشت نسبت به لحظه اوج کاملاً قرینه هستند. یعنی لحظه اوج، وسط دو مرتبه عبور از نقطه P است.

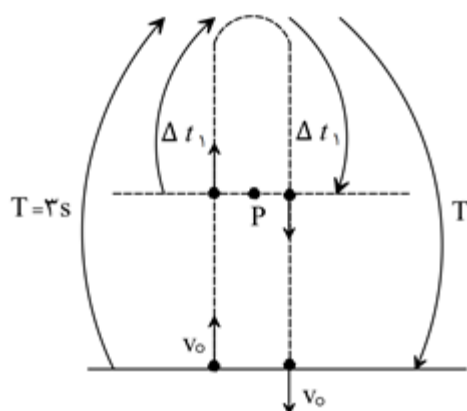
$$\text{زمان کل رفت و برگشت} = 2T_{\text{اوج}} = 2 + 4 = 6 \Rightarrow T_{\text{اوج}} = 3s$$

گلوله در $t = 2s$ از P می‌گذرد. یعنی از اوج تا P یک ثانیه و از P تا اوج هم یک ثانیه طول می‌کشد. ($\Delta t_1 = 1s$) در نقطه اوج سرعت برابر صفر است و از اوج تا P یک ثانیه سقوط آزاد داریم.

$$v_1 = g \cdot \Delta t_1 = 10 \times 1 = 10m/s$$

$$\Delta y_1 = \frac{1}{2}g(\Delta t_1)^2 = 5m$$

یعنی نقطه P با نقطه اوج ۵ متر فاصله دارد و اندازه سرعت گلوله هنگام عبور از P برابر $10m/s$ است.

$$\left. \begin{array}{l} y_A = -5t^2 \\ y_B = -5(t-1)^2 \end{array} \right\} \Rightarrow y_B - y_A = -5[(t-1)^2 - t^2] = -5(-2t + 1)$$

$$= 5(2t - 1)$$

از لحظه رها شدن B به بعد فاصله دو سنگ زیاد می‌شود و این وضع ادامه دارد تا زمانی که A به زمین برسد.

$$y_A = -\lambda_0 \Rightarrow -\omega t^2 = -\lambda_0 \Rightarrow t = \sqrt{\lambda_0 / \omega} \Rightarrow |y_B - y_A| = \omega(2 \times 4 - 1) = 35m$$

گزینه ۳

۷۸

$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0$$

$$x(0) = 30m, x(6) = 0, x(1) = 50m \Rightarrow \begin{cases} \frac{1}{2}a \times 1 + v_0 \times 1 + 30 = 50 \\ \frac{1}{2}a \times 36 + v_0 \times 6 + 30 = 50 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a + 2v_0 = 40 \\ 18a + 6v_0 = -20 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 15a = -150 \Rightarrow \begin{cases} a = -10m/s^2 \\ v_0 = 25m/s \end{cases}$$

تغییر جهت حرکت در زمانی است که سرعت صفر می‌شود و علامت سرعت عوض می‌شود.

$$v^2 - v_0^2 = 2a(x - x_0) \Rightarrow 0 - 25^2 = 2 \times (-10)(x - 30)$$

با توجه به نمودار، متحرک در لحظه‌ای بین $t = 1s$ و $t = 6s$ توقف کرده و تغییر جهت داده است.

$$x - 30 = \frac{25 \times 25}{20} = 31.25 \Rightarrow x = 61.25m$$

گزینه ۳

۷۹

$$\Delta x = \frac{v_1 + v_2}{2} \cdot \Delta t$$

$$\frac{v_A + v_B}{2} \times 2 = 7\lambda - 30 \Rightarrow v_A + v_B = 4\lambda \Rightarrow v_A = 4\lambda - v_B \quad (1)$$

$$\frac{v_B + v_C}{2} \times 2 = 13\lambda - 7\lambda \Rightarrow v_B + v_C = 5\lambda \Rightarrow v_C = 5\lambda - v_B \quad (2)$$

$$\left. \begin{array}{l} \Delta v = a \cdot \Delta t \\ \Delta t_{AB} = \Delta t_{BC} \end{array} \right\} \Rightarrow v_B - v_A = v_C - v_B$$

$$\Rightarrow v_A + v_C = 2v_B \xrightarrow{(1), (2)} (4\lambda - v_B) + (5\lambda - v_B) = 2v_B$$

$$\Rightarrow 10\lambda = 4v_B \Rightarrow v_B = 2.5\lambda$$